

WYROK

Warszawa, 26 stycznia 2026 r.

Krajowa Izba Odwoławcza – w składzie:

Przewodnicząca: Anna Chudzik

Protokolant: Tomasz Skowroński

po rozpoznaniu na rozprawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej 12 grudnia 2025 r. przez wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia: Janusza Jarząbka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Usługi Leśne Janusz Jarząbek, Beatę Jarząbek prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Usługi Transportowo Leśne Beata Jarząbek, Patryka Jarząbka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Usługi Leśne Patryk Jarząbek,

w postępowaniu prowadzonym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bierzwnik,

orzeka:

1. Uwzględnia odwołanie i nakazuje Zamawiającemu w zakresie pakietu V zamówienia: unieważnienie czynności unieważnienia postępowania, unieważnienie czynności odrzucenia oferty Odwołującego oraz powtórzenie czynności badania i oceny ofert;
2. Kosztami postępowania obciąża Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bierzwnik i:
 - 2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 15 000 zł 00 gr (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez Odwołującego tytułem wpisu od odwołania, kwotę 3 600 zł 00 gr (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) poniesioną przez Odwołującego tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwotę 615 zł 00 gr (słownie: sześćset piętnaście złotych zero groszy) poniesioną przez Odwołującego tytułem dojazdu na rozprawę;
 - 2.2. zasądza od Zamawiającego na rzecz Odwołującego 19 215 zł 00 gr (słownie: dziewiętnaście tysięcy dwieście piętnaście złotych zero groszy) stanowiącą koszty postępowania odwoławczego poniesione przez Odwołującego.

Na orzeczenie – w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia – przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodnicząca:.....

Uzasadnienie

Zamawiający – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bierzwnik – prowadzi w trybie przetargu nieograniczonego postępowanie o udzielenie zamówienia pn. *Wykonywania usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik w roku 2026 oraz w latach 2026/2027*. Wartość zamówienia jest większa niż progi unijne. Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 31 października 2025 r. pod numerem 723354-2025.

Konsorcjum: Janusz Jarząbek prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Usługi Leśne Janusz Jarząbek, Beata Jarząbek prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Usługi Transportowo Leśne Beata Jarząbek, Patryk Jarząbek prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Usługi Leśne Patryk Jarząbek wniosło 12 grudnia 2025 r. odwołanie wobec odrzucenia jego oferty w pakiecie V i unieważnienia postępowania w tym zakresie. Odwołujący zarzucił Zamawiającemu naruszenie przepisów:

- 1) art. 255 pkt. 2 ustawy Pzp, poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i unieważnienie postępowania, mimo że w postępowaniu została złożona ważna oferta;
- 2) art. 226 ust. 2 lit. a. w zw. z art. 109 ust. 1 pkt. 2 lit. b w zw. z art. 109 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez odrzucenia oferty Odwołującego, jako podlegającego wykluczeniu;
- 3) art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp, poprzez odrzucenie oferty Odwołującego jako wykonawcy, który w wyniku

zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa wprowadził zamawiającego w błąd przy przedstawieniu informacji;
4)art. 226 ust. 1 pkt 10 ustawy Pzp, poprzez odrzucenie oferty Odwołującego, jako wykonawcy, który w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa przedstawił informacje wprowadzające w błąd;

5)art. 239 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niedokonanie wyboru oferty Odwołującego.

Odwołujący wniósł o nakazanie Zamawiającemu: powtórzenia czynności badania i oceny ofert, w tym unieważnienia czynności unieważnienia postępowania w zakresie pakietu nr 5, powtórzenia oceny ofert z udziałem oferty Odwołującego oraz dokonania wyboru oferty Odwołującego jako najkorzystniejszej.

Na podstawie dokumentacji przedmiotowego postępowania oraz biorąc pod uwagę stanowiska stron, Izba ustaliła i zważyła, co następuje:

Izba ustaliła następujący stan faktyczny:

W punkcie 6.2 SWZ Zamawiający przewidział, że wykluczy z postępowania wykonawcę:

- który naruszył obowiązki w dziedzinie ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy: będącego osobą fizyczną prawomocnie ukaranego za wykroczenie przeciwko prawom pracownika lub wykroczenie przeciwko środowisku, jeżeli za jego popełnienie wymierzono karę aresztu, ograniczenia wolności lub karę grzywny (art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp),
- który w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa wprowadził Zamawiającego w błąd przy przedstawianiu informacji, że nie podlega wykluczeniu, spełnia warunki udziału w postępowaniu lub kryteria selekcji, co mogło mieć istotny wpływ na decyzje podejmowane przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia, lub który zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić wymaganych podmiotowych środków dowodowych (art. 109 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp),
- który w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa przedstawił informacje wprowadzające w błąd, co mogło mieć istotny wpływ na decyzje podejmowane przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia (art. 109 ust. 1 pkt 10 ustawy Pzp).

Członkowie Konsorcjum Odwołującego w dokumentach JEDZ oświadczyli, że nie naruszyli obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska.

Zamawiający 2 grudnia 2025 r. poinformował o unieważnieniu postępowania w zakresie pakietu V na podstawie art. 255 pkt 2 ustawy Pzp oraz o odrzuceniu oferty Odwołującego na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 2 lit a w zw. z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit b oraz art. 109 ust. 1 pkt 8 i 10 ustawy Pzp. W uzasadnieniu faktycznym tej czynności Zamawiający wskazał:

Wykonawca w Jednolitym Dokumencie Zamówienia („JEDZ”) w niniejszym postępowaniu oświadczył Zamawiającemu, że nie podlega wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2) i 3) PZP. Tymczasem Zamawiający posiada informację, iż Wykonawca podlega wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 109 ust. 1 pkt. 2 lit b) PZP, ze względu na nałożone w roku 2024 mandaty na podstawie art. 161 i 162 § 1 Kodeksu wykroczeń.

Okres wykluczenia zgodnie z art. 111 PZP wynosi 3 lata od dnia uprawomocnienia się odpowiednio wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, wydania ostatecznej decyzji lub zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wykluczenia, chyba, że w wyroku lub decyzji został określony inny okres wykluczenia. Oznacza to, że nie upłynął 3 letni okres wykluczenia na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 lit b) PZP.

Wykonawca składając w dokumencie JEDZ oświadczenie wprowadził Zamawiającego w błąd, że nie zachodzi w stosunku do niego podstawa wykluczenia o której mowa powyżej.

Podmioty startujące w przetargu są profesjonalistami wobec których stosowany jest miernik podwyższonej staranności. Wykonawca będący członkiem KONSORCJUM wiedząc, że został ukarany mandatem winien był dokonać w JEDZ samooczyszczenia wskazując, jakie przedsięwziął środki naprawcze, aby ww. sytuacja się nie powtórzyła. Zamawiający nie ma obowiązku w tym zakresie wyręczać Wykonawcy, a jednocześnie brak jest podstaw prawnych, by Zamawiający mógł wezwać do uzupełnienia 'self-cleaningu'.

Oferta Konsorcjum podlegała zatem odrzuceniu, a postępowanie na Pakiet nr V – z uwagi na brak ważnych ofert – decyzją Zamawiającego, zostaje unieważnione. Jednocześnie Zamawiający, zgodnie z art. 262 PZP, zawiadamia o zamiarze wszczęcia kolejnego postępowania dotyczącego tego samego przedmiotu zamówienia, niezwłocznie po unieważnieniu przedmiotowego postępowania.

Izba zważyła, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że Odwołujący dokonał w odwołaniu błędnej kwalifikacji prawnej zarzutów, wskazując, że wykluczenie go z postępowania z uwagi na przedstawienie informacji wprowadzających w błąd stanowiło naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 8 i 10 ustawy Pzp, zamiast art. 109 ust. 1 pkt 9 i 10 tej ustawy. Powyższe nie ma jednak znaczenia dla oceny zasadności zarzutów, których opis i podstawy faktyczne nie pozostawiają wątpliwości, jaka czynność Zamawiającego i z jakich powodów została zakwestionowana.

W ocenie Izby zarzuty odwołania są zasadne.

Stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 2 lit a ustawy Pzp zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli została złożona przez wykonawcę podlegającego wykluczeniu z postępowania.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy Pzp z postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający może wykluczyć wykonawcę:

- pkt 2 lit. b: naruszył obowiązki w dziedzinie ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy: będącego osobą fizyczną prawomocnie ukaranego za wykroczenie przeciwko prawom pracownika lub wykroczenie przeciwko środowisku, jeżeli za jego popełnienie wymierzono karę aresztu, ograniczenia wolności lub karę grzywny,
- pkt 8: który w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa wprowadził zamawiającego w błąd przy przedstawianiu informacji, że nie podlega wykluczeniu, spełnia warunki udziału w postępowaniu lub kryteria selekcji, co mogło mieć istotny wpływ na decyzje podejmowane przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia, lub który zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić wymaganych podmiotowych środków dowodowych;
- pkt 10: który w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa przedstawił informacje wprowadzające w błąd, co mogło mieć istotny wpływ na decyzje podejmowane przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Art. 111 pkt 2 lit. b ustawy Pzp stanowi, że wykluczenie wykonawcy w przypadkach, o których mowa w następuje na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się odpowiednio wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, wydania ostatecznej decyzji lub zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wykluczenia, chyba że w wyroku lub decyzji został określony inny okres wykluczenia.

Stosownie do art. 109 ust. 3 ustawy Pzp, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 lub 7, zamawiający może nie wykluczać wykonawcy, jeżeli wykluczenie byłoby w sposób oczywisty nieproporcjonalne, w szczególności gdy kwota zaległych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne jest niewielka albo sytuacja ekonomiczna lub finansowa wykonawcy, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, jest wystarczająca do wykonania zamówienia.

W ocenie Izby brak było podstaw do odrzucenia oferty Odwołującego na podstawie 226 ust. 1 pkt 2 lit a w zw. z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b, pkt 8 i pkt 10 ustawy Pzp.

Stan faktyczny dotyczący faktu ukarania członka Konsorcjum Odwołującego mandatami karnymi, przyczyn tego ukarania i wysokości mandatów jest między stronami bezsporny. Członek Konsorcjum – Janusz Jarząbek, w wyniku przeprowadzonej przez Straż Leśną kontroli, został 24 września 2024 r. ukarany dwoma mandatami karnymi w kwocie 500 zł każdy. Jak wskazał Odwołujący, stwierdzone przez Straż Leśną naruszenia dotyczyły po pierwsze ustawienia maszyny na terenie Lasów Państwowych w niewłaściwym miejscu, po drugie – zanieczyszczenia gleby plamką oleju, co zostało zakwalifikowane jako czyny z art. 161 i art. 162 § 1 Kodeksu wykroczeń. Pierwszy z tych przepisów stanowi: *Kto, nie będąc do tego uprawniony albo bez zgody właściciela lub posiadacza lasu, wjeżdża pojazdem silnikowym, zaprzęgowym lub motorowerem do nienależącego do niego lasu w miejscu, w którym jest to niedozwolone, albo pozostawia taki pojazd w lesie w miejscu do tego nieprzeznaczonym, podlega karze grzywny*. Zgodnie z drugim z ww. przepisów: *Kto w lasach zanieczyszcza glebę lub wodę albo wyrzuca do lasu kamienie, odpady, złom lub padlinę niebędące odpadami lub inne nieczystości, albo w inny sposób zaśmieca las, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 500 złotych*. Mandaty zostały niezwłocznie opłacone. Powyższe okoliczności nie były przez Zamawiającego kwestionowane.

Mimo że Izba nie podziela stanowiska Odwołującego, z którego zdaje się wynikać, że ukaranie wykonawcy mandatami karnymi nie jest objęte dyspozycją art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp, to jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy wykluczenie Odwołującego z postępowania stałoby w sprzeczności z zasadą proporcjonalności.

Kwestionując prawidłowość czynności Zamawiającego Odwołujący podniósł konieczność rozróżnienia mandatu karnego od kary grzywny, wskazując, że mandat jest karą pieniężną za drobne wykroczenia, jest wystawiany przez organ uprawniony, a dopiero nieprzyjęcie mandatu powoduje, że składany jest do sądu wniosek o ukaranie. W

odniesieniu do grzywny Odwołujący wskazał, że jest to również kara pieniężna, ale orzekana przez sąd. Zdaniem Odwołującego nakładanie grzywny w drodze mandatu karnego nie jest orzekaniem co do winy i kary, gdyż organem powołanym do orzekania w sprawach o wykroczenia jest sąd. Powyższa argumentacja, która miałaby uzasadniać tezę, że ukaranie mandatem karnym nie wypełnia przesłanek z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp, nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że członek Konsorcjum Odwołującego został ukarany za wykroczenia przeciwko środowisku karą grzywny. Zauważenia wymaga, że mandat karny jest formą ukarania karą grzywny, co wynika z art. 96 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, a stosownie do art. 98 § 3 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia mandat kredytowy staje się prawomocny z chwilą pokwitowania jego odbioru przez ukaranego. W związku z tym wyczerpane zostały przesłanki określone w art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp, tj. członek Konsorcjum Odwołującego będący osobą fizyczną został prawomocnie ukarany karą grzywny za wykroczenia przeciwko środowisku.

Mimo wystąpienia wszystkich przesłanek określonych w art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp, decyzja o wykluczeniu z postępowania nie mogła nastąpić bez oceny wagi popełnionych naruszeń i okoliczności ich popełnienia. Jak bowiem wynika z art. 109 ust. 3 ustawy Pzp, zamawiający może w takim przypadku nie wykluczać wykonawcy, jeżeli wykluczenie byłoby w sposób oczywisty nieproporcjonalne. Powyższy przepis w sposób szczególny akcentuje konieczność podejmowania przez zamawiającego decyzji z poszanowaniem zasady proporcjonalności, która na mocy art. 16 pkt 3 ustawy Pzp powinna znajdować zastosowanie do wszystkich czynności podejmowanych w postępowaniu.

W ocenie Izby w rozpoznawanej sprawie zastosowanie art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp byłoby oczywiście nieproporcjonalne.

Należy mieć na uwadze, że możliwość ukarania grzywną w drodze mandatu karnego dotyczy drobniejszych wykroczeń – przepisy kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia określają maksymalną karę grzywny możliwą do nałożenia mandatem karnym. Biorąc pod uwagę, że wysokość kary grzywny jest skorelowana z wagą wykroczenia, należy stwierdzić, że mandaty karne nakładane są w przypadkach mniejszej wagi.

Mając powyższe na względzie oraz biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że wykroczenia, za które został ukarany członek Konsorcjum Odwołującego, nie mogą być uznane za uzasadniające wykluczenie z postępowania. Analiza sankcji przewidzianych w Kodeksie wykroczeń za wykroczenia przeciwko środowisku pozwala stwierdzić, że kara 500 zł grzywny jest jedną z niższych sankcji – kara grzywny za wykroczenia może wynieść do 5 tys. zł (art. 24 ust. 1 Kodeksu wykroczeń), a część wykroczeń zagrożonych jest karami w postaci aresztu lub ograniczenia wolności. Zatem nieprawidłowości, których wykonawca się dopuścił i skorelowana z tym wysokość wymierzonych kar, uzasadnia ocenę, że były to wykroczenia mniejszej wagi. Nie bez znaczenia jest również zachowanie sprawcy wykroczeń, który przyjął mandaty karne i niezwłocznie je opłacił. W tych okolicznościach 3-letnia sankcja wykluczenia z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego byłaby niewspółmierna do popełnionych czynów i niezgodna z zasadą proporcjonalności.

Biorąc powyższe pod uwagę, mimo zaistnienia przesłanek z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Pzp, Odwołujący nie podlega wykluczeniu z postępowania. Do przeciwnego wniosku nie uprawnia – zdaniem Izby – okoliczność, że Odwołujący nie wskazał w dokumencie JEDZ faktu ukarania za wykroczenia przeciwko środowisku, co doprowadziło Zamawiającego do wniosku, że spełnione zostały również przesłanki wykluczenia z art. 109 ust. 1 pkt 8 i 10 ustawy Pzp. Pomijając nawet fakt, że trudno uznać, aby wykonawca przedstawił nieprawdziwe informacje jednocześnie w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa oraz w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa (Zamawiający zastosował obie te przesłanki, nie ustalając de facto stopnia winy), stwierdzić należy, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy trudno w ogóle wykonawcy przypisać winę. Zauważenia wymaga, że w postępowaniu prowadzonym w 2024 r. kwestia popełnionych wykroczeń była już przedmiotem oceny Zamawiającego. Odwołujący załączył wówczas do oferty informację o ukaraniu przedmiotowymi mandatami, a Zamawiający na podstawie art. 109 ust. 3 ustawy Pzp odstąpił od wykluczenia Odwołującego, wskazując w uzasadnieniu wyboru jego oferty jako najkorzystniejszej na nieznaczną wartość mandatów, jakimi został ukarany oraz na fakt ich opłacenia (zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty z 16 grudnia 2024 r.). Zatem Odwołujący miał świadomość, że w poprzednim postępowaniu Zamawiający, mając pełną wiedzę o popełnionych wykroczeniach, nie uznał faktu ukarania przedmiotowymi mandatami za powód do wykluczenia postępowania. W takich okolicznościach Odwołujący mógł pozostawać w usprawiedliwionym przekonaniu, że nie musi tych samych wykroczeń wskazywać w dokumencie JEDZ w obecnie prowadzonym postępowaniu. Podkreślić należy, że pytania, na które wykonawca udziela odpowiedzi w dokumencie JEDZ należy odnosić do przesłanek wykluczenia z postępowania, nie zaś do wszelkich okoliczności, nawet takich, które wykluczeniem nie mogą skutkować. Skoro wykonawca z wcześniej prowadzonego postępowania miał wiedzę, że Zamawiający nie uznaje faktu popełnienia przedmiotowych wykroczeń za uzasadniające wykluczenie, to

mógł dojść do wniosku, że nie musi ich wskazywać w JEDZ. W ocenie Izby powoduje to, że niepodanie w JEDZ informacji o ukaraniu nie może być uznane za zawinione. Niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć, że wykonawca powinien te okoliczności w JEDZ ujawnić, to uznanie, że pominięcie informacji o nieistotnych i niemogących skutkować wykluczeniem okolicznościach, powinno prowadzić do wykluczenia z postępowania na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 8 i 10 ustawy Pzp, byłoby nie do pogodzenia z zasadą proporcjonalności, której Zamawiający zobowiązany jest przestrzegać, w szczególności w odniesieniu do czynności mających dla wykonawcy charakter sankcyjny.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że Zamawiający – odrzucając ofertę Odwołującego – naruszył przepisy art. 226 ust. 1 pkt 2 lit a w zw. z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b, pkt 8 i pkt 10 ustawy Pzp. Ponieważ naruszenie to miało wpływ na wynik postępowania, odwołanie – stosownie do art. 554 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp – podlegało uwzględnieniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 557, art. 574 i art. 575 ustawy Pzp oraz § 5 pkt 1 i 2 li. a i b oraz § 7 ust. 1 pkt 1, stosownie do wyniku postępowania obciążając kosztami Zamawiającego.

Przewodnicząca:.....